

Nog eens muurbegroeiingen

E. E. VAN DER VOO.
(R.I.V.O.N.)

Sinds de ontdekking op 14 januari 1952 van de muurbegroeiing in de gemeente Kamerik (Van der Veer, D.L.N. 1955: pp. 155-156 en Natuurbeschermingswacht Woerden, D.L.N. 1957: pp. 142) hebben wij ieder bezoek aan dit miniatuur natuurmonument met enige spanning tegemoet gezien. De betreffende muurtjes, waarvan het oostelijke met vele Steenbreekvarentjes (*Asplenium trichomanes*) en één Schubvaren (*Ceterach officinarum*), en het westelijke met talrijke Zwartsteeltjes (*Asplenium adiantum-nigrum*) is begroeid, lijden namelijk aan hetzelfde euvel als de

„Vechtstreek”-muurtjes, die Reijnders in de jongste augustusaflevering van De Levende Natuur behandelt. Ook hier rijden zware vrachtwagens over de dam, die door de beide muurtjes wordt geschraagd. Daardoor treden verzakkingen op en vallen er stenen uit. Een nog veel groter onheil dreigt zodra de wegverbredingsplannen werkelijkheid worden. Daarom moet reeds nu de vraag gesteld worden of en hoe de overbrenging van de muurtjes naar een veiliger oord in het fluviale district mogelijk zal zijn! Dat deze muurtjes niet alleen voor het oog interessant, maar ook

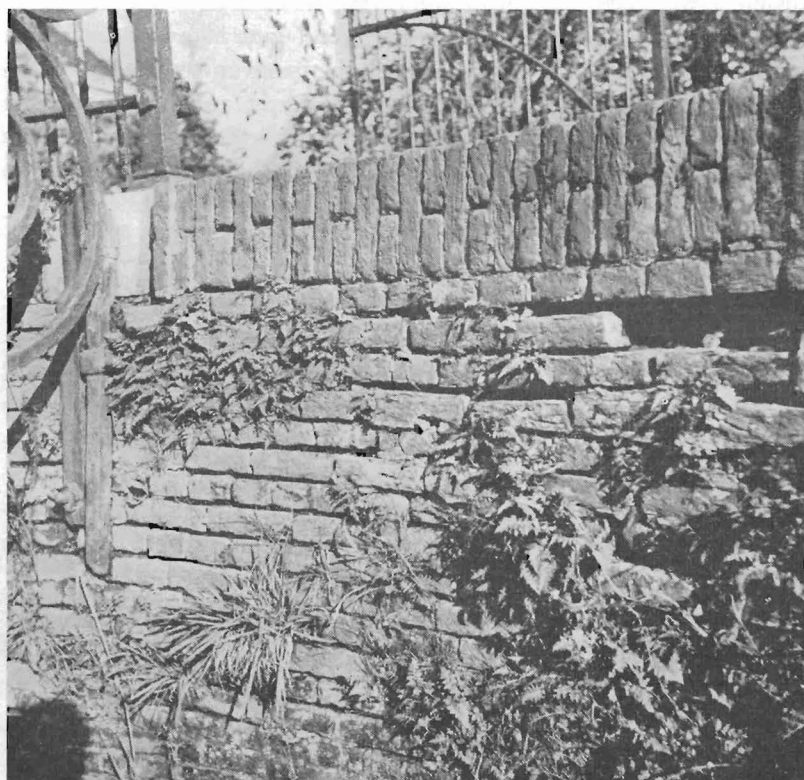

Fig. 1. Zwartsteel,
Asplenium adiantum-nigrum;
14.10.1960.
Foto Van der Voo.

als „levend” object bijzonder waardevol zijn, is ons gebleken uit regelmatige observatie.

Na de terugslag in 1953 ten gevolge van het rooien van een schaduwbiedende wilg en vorig jaar vanwege de droge zomer, maakten we ons zorgen. Deze zomer evenwel met haar vele sombere, koele en natte dagen bood zeer gunstige groeivoorwaarden. Het Zwartsteeltje bedekt thans $\pm 60\%$ van het op het noordwesten geëxponeerde muurgedeelte. De rijke, fris-

groene, plaatselijk dicht opeengroeiende plantjes evenaren de fraaie tongvarenvegetatie, die Reijnders van een der Vechtstreekmuurtjes beschreef. De jaren geleden nieuw ingeplante wilg heeft nu een kroon, die voor tempering van het zomer-namiddagzonlicht kan zorgen.

Het Schubvarentje, dat Sipkes op 19 december 1956 tussen de Steenbreekvarentjes ontdekte en dat toen één blaadje van enkele centimeters vertoonde, vormt nu een rozetje van een vijftal blaadjes!

De plantengroei van het Vogelmeer in de Kennemerduinen

E. VAN DER MAAREL en G. LONDO.

Nu reeds sinds 1956 regelmatig onderzoek wordt verricht naar de begroeiing in en om het in 1951 gegraven Vogelmeer in de Kennemerduinen, is het wellicht aardig hier iets te vertellen over de bedoelingen en resultaten daarvan, te meer daar onder-tussen in dit tijdschrift een tweetal publicaties is verschenen over soortgelijk onderzoek in de Haagse waterleidingduinen (Boerboom 1958, 1960). De opzet van onze studie was tweërlei: allereerst een indruk te krijgen van de veranderingen, die er in de flora van een dergelijk nieuw-gevormd terrein optreden, ten tweede de ontwikkeling van de vegetatie na te gaan. Om dit doel te bereiken was het noodzakelijk van jaar tot jaar een zo volledig mogelijke soortenlijst samen te stellen, met per soort gegevens omtrent de verspreiding binnen en buiten het onderzochte gebied. Voorts werden in de herfst van 1956, in welk jaar onze onderzoekingen begonnen, een 25-tal permanente kwadraten uitgezet met de bedoeling deze gedurende een reeks

van jaren regelmatig plantensociologisch op te nemen.

Het onderzoek, dat tot 1959 onder leiding van Prof. Heimans werd uitgevoerd, staat nu onder auspiciën van het R.I.V.O.N., terwijl het Biologisch Station „Weevers' Duin” voor de bodembepalingen zorgt.

In 1951 werd op initiatief van de directeur van de Stichting „Het Nationale Park de Kennemerduinen”, Ir. E. C. M. Roderkerk, een begin gemaakt met het graven van een meer in het Paardekoppenvlak, een voormalige vochtige duinvallei, die op ± 1200 m van zee en ten noorden van de Bloemendaalse zeeweg is gelegen. Tengevolge van de ontwatering door duinwaterleidingmaatschappijen was deze vallei een dorre, schaars begroeide en stuivende vlakte geworden (fig. 1).

Slechts hier en daar kwamen open begroeiingen van de Duinsterretjesgemeenschap (*Tortuleto-Phleetum*) voor, afgewisseld door vegetaties van Duinriet (*Calamagrostis epigejos*), zoals die elders in